

NOTITIES ARCHEOLOGIE EN RUIMTELIJKE ORDENING

ALFABETISCH OVERZICHT VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN (versie juni 2010)

Bijlage 4 uit 'Verleden wordt Heden' herziene versie 2010.

Tonnie van de Rijdt – van de Ven

AFKORTINGEN

Voor cursief gedrukte teksten staat onder begrippen een nadere uitleg

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	<i>Archeologische Monumentenkaart</i>
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMZ	<i>Archeologische MonumentenZorg</i>
Archis	<i>Archeologische Informatie Systeem</i>
ARCHON	Archeologische Onderzoeksschool
AVKP	Archeologische Vereniging Kempen en Peelland
Awb	<i>Algemene wet bestuursrecht</i>
AWN	Archeologische Werkgemeenschap Nederland
BRL	<i>Beoordelingsrichtlijn</i>
CCvD – A	<i>Centraal College van Deskundigen – Archeologie</i>
CHW	<i>Cultuurhistorische Waardenkaart</i>
CMA	Centraal Monumenten Archief
EI	<i>Erfgoed Inspectie</i>
FIM	Federatie instandhouding Monumenten
GS	Gedeputeerde Staten
IKAW	<i>Indicatieve Kaart Archeologische Waarden</i>
IVO	<i>Inventariserend Veldonderzoek</i>
KNA	<i>Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie</i>
m.e.r.	<i>de procedure van de milieueffectrapportage</i>
M.E.R.	<i>het milieueffectrapport</i>
MW	<i>Monumentenwet</i>
NOaA	<i>Nationale Onderzoeksagenda Archeologie</i>
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
PDB	Provinciaal Depot Bodemvondsten
PvA	<i>Plan van aanpak</i>
PvE	<i>Programma van Eisen</i>
RCE	<i>Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (voorheen ROB en RACM)</i>
RO	Ruimtelijke Ordening
SIKB	<i>Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer</i>
SMB	Strategische Milieubeoordeling
SVBP	<i>Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (2008)</i>
Uov	<i>Uniforme openbare voorbereidingsprocedure volgens de Awb</i>
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wamz	<i>Wet archeologische monumentenzorg</i>
Wkpb	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
Wro	Wet ruimtelijke ordening die op 1 juli 2008 is ingegaan
WRO	Wet Ruimtelijke ordening die gold tot 1 juli 2008

BEGRIPPEN

Cursief gedrukte teksten zijn ook zelf als begrip in dit overzicht opgenomen.

Aanlegvergunning

Voor gebieden met de Waarde Archeologie dient in het bestemmingsplan een verbod te gelden op het uitvoeren van bepaalde werken of werkzaamheden geen bouwwerken zijnde, binnen de door de gemeente aangegeven ondergrenzen in oppervlakte en diepte. Die werkzaamheden zijn dan alleen mogelijk indien daar door burgemeester en wethouders een aanlegvergunning voor is verleend.

Algemene wet bestuursrecht

De Awb is het juridisch kader voor 'behoorlijk bestuur' door de overheid. De wet bevat

- een aantal algemene beginselen van behoorlijk bestuur
- een *Uniforme openbare voorbereidingsprocedure* (Uov)
- regels voor het kunnen inbrengen van bezwaar en beroep tegen bestuursrechtelijke besluiten van de overheid.

Archeologiebeleid

Door een overheid vastgesteld kader voor de wijze waarop zij wil omgaan met haar zorgplicht ten aanzien van archeologische waarden in haar gebied, eventueel aangevuld met verdergaande bepalingen ten aanzien van *selectiebesluiten*.

Archeologische attentiegebied

Door de provincie aangewezen gebied dat archeologisch waardevol is of naar verwachting kan zijn. Dit zijn gebieden van provinciaal belang. Provinciale Staten houden bij vaststelling of herziening van de structuurvisie rekening met deze gebieden.

Gemeenten zijn verplicht om binnen een door de Provinciale Staten te bepalen termijn voor die gebieden een bestemmingsplan vast te stellen overeenkomstig door de provincie gegeven voorschriften omtrent de inhoud van dat bestemmingsplan (*proactieve aanwijzing*).

Archeologische begeleiding

Proces waarbij de uitvoering van niet-archeologische werkzaamheden door een archeoloog wordt begeleid. Het proces kan 3 doelen dienen:

- om bij afwezigheid van adequaat vooronderzoek door fysieke belemmeringen alsnog een vorm van inventariserend veldonderzoek te kunnen verrichten (conform *IVO-proefsleuven*);
- om eventueel aanwezige archeologische informatie te behouden (conform *Opgraven*);
- om bij (beperkte) ingrepen in gewaardeerde terreinen aanwezige archeologische informatie te behouden (conform *Opgraven*).

Archeologische beleidskaart

Kaart met een ruimtelijke presentatie van het te voeren beleid, vastgesteld door de bevoegde overheid.

Archeologiegroep

Een verzamelnaam voor vrijwilligersgroepen. Dit kunnen zijn AWN-afdelingen en AWN-werkgroepen, archeologische werkgroepen die lid zijn van een heemkundekring of historische vereniging of andere lokale groepen.

Archeologische Monument

Zie *Monumenten*.

Archeologische Monumenten Kaart (AMK)

Een archeologische kaart met een overzicht van alle bekende beschermde archeologische monumenten en overige behoudenswaardige locaties in een bepaald gebied.

De AMK is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincies en wordt beheerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

AMK-terrein

Terreinen die staan vermeld op de Archeologische Monumentenkaart en daarmee een bekende archeologische waarde hebben.

Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Wettelijke verplichtingen die zijn vastgelegd in de Wamz/ Monumentenwet en zijn uitgewerkt in de KNA.

Archeologievergunning

Een door het rijk, provincie of gemeente te verlenen vergunning voor het verrichten van grondwerkzaamheden of het wijzigen van de situatie voor respectievelijk beschermde rijks-, provinciale of gemeentelijke archeologische monumenten.

Archeologieverordening

Gemeentelijke verordening waarin beleidsregels en uitvoeringsinstrumenten voor de uitvoering van het gemeentelijke beleid voor de archeologische monumentenzorg zijn vastgelegd.

Archeologische verwachting

De aan een gebied toegekende kans op het voorkomen van archeologische relictten.

Archeologische waarde

Vindplaats of vondst met een oudheidkundige waarde. Het betreft hier met name archeologische relictten in hun oorspronkelijke ruimtelijke context. Zowel grote complexen/ structuren zoals nederzettingsterreinen, als afzonderlijke vondsten kunnen met deze term worden aangeduid.

Archis (Archeologisch informatie systeem)

Het door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed beheerde archeologisch informatie systeem, met informatie over o.a. onderzoeksmeldingen, vondstmeldingen/ waarnemingen, complexen en monumenten. Archis II is de huidige versie van Archis. Archis is vooralsnog alleen rechtstreeks toegankelijk voor beroepsarcheologen. Amateurarcheologen kunnen informatie ten behoeve van een concreet project opvragen.

Beheer / beheerplan

Het treffen van maatregelen die noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat archeologische monumenten die in een goede staat verkeren dat ook blijven.

Beheer bestaat uit schouwen, uitvoeren van onderhoud en eventueel monitoren. Het gaat hier om het treffen van maatregelen op de lange termijn. De te nemen maatregelen worden bij voorkeur vastgelegd in een beheerplan of behoudvoorschriften, onder toezicht van een seniorarcheoloog. Zie ook *fysiek beschermen*.

Beheersverordening

De gemeenteraad kan in plaats van een bestemmingsplan een beheersverordening vaststellen voor gebieden waar geen ruimtelijke ontwikkeling wordt voorzien. De verordening regelt het beheer van het gebied overeenkomstig bestaand gebruik. Beheersverordeningen moeten elke tien jaar worden herzien en bij het vaststellen of een herziening van de beheersverordening moet rekening worden gehouden met de in de bodem aanwezige of te verwachten archeologische waarden.

Behoudenswaardig

De resultante van de verschillende stappen van de waardering, waarbij wordt vastgesteld of een vindplaats al dan niet voor duurzaam behoud in aanmerking komt.

Behoud in situ

Het duurzaam in stand houden van archeologische waarden in de bodem als bron van kennis en beleving, op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gebouwd, gedeponeed, weggegooid of verloren. Dit door *fysieke bescherming* en/of inpassing van de archeologische waarden in de inrichting van het plangebied.

Behoud ex situ

Wanneer de archeologische vindplaats als behoudenswaardig gewaardeerd is, maar het niet mogelijk is deze in de ruimtelijke plannen in te passen of te beschermen tegen de bodemverstorende ingrepen

zal de informatie die zo'n vindplaats bevat, veiliggesteld dienen te worden door middel van een Definitieve *Opgraving*.

Beoordelingsrichtlijn

Toetsingskader voor certificerende instellingen (CI). Het bevat de eisen die een CI hanteert bij hun beoordeling van archeologische bedrijven of diensten voor het verlenen of verlengen van een *certificaat*. De beoordelingsrichtlijn is gebaseerd op de protocollen uit de *KNA* en wordt in samenwerking met het *Centraal College van Deskundigen Archeologie (CCvD - A)* opgesteld.

Beroep bij de Raad van State

Dit is een beroepsmogelijkheid bij de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State voor bestuursrechtelijke besluiten nadat eerst *zienswijzen* zijn ingebracht. Het gaat om besluiten voor vaststelling van een *bestemmingsplan*, een *inpassingsplan* of *uitwerkingsplan*, *tracébesluiten*, besluiten in het kader van de Reconstructiewet, de Waterwet, de Natuurwet en dergelijke. Beroep instellen is alleen mogelijk door belanghebbenden indien die eerder een zienswijze hebben ingebracht of indien het plan gewijzigd is vastgesteld. Dit is een beroepsmogelijkheid in eerste en laatste instantie.

Beroep bij de Raad van State is ook mogelijk na *beroep bij de rechtbank* (beroep in tweede instantie). (Zie Notitie Zienswijzen, bezwaar en beroep).

Beroep bij de rechtbank

Dit is de beroepsmogelijkheid bij het verlenen van vergunningen en dergelijke, nadat eerst *bezwaar* is ingediend. Als het bestuursorgaan een bezwaar verwerpt is beroep mogelijk bij de rechtbank (bestuursrechter). Wanneer ook dit beroep wordt verworpen is er nog de mogelijkheid van hoger *beroep bij Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State*. (Zie Notitie Zienswijzen, bezwaar en beroep).

Bestemmingsomschrijving

Onderdeel van de *regels* in een *bestemmingsplan*. Het is de omschrijving van welke bestemmingen waar zijn toegestaan. Indien een gebied een archeologische waarde heeft en (mede) bestemd is voor het in stand houden van die waarden, dan moet dat in de bestemmingsomschrijving zijn aangegeven. Zo'n gebied heeft dan meestal een dubbelbestemming zoals archeologische waarde en agrarische gebied of archeologische waarde en natuurgebied / groengebied.

Bestemmingsplan

Een bestemmingsplan legt vast hoe de grond en de daarop staande gebouwen gebruikt mogen worden. Het bestemmingsplan legt de huidige functies vast, reguleert die en geeft tevens aan welke nieuwe bestemmingen of ontwikkeling wel of niet mogelijk zijn. Een bestemmingplan omvat

- de *verbeelding*
- de *regels*
- de toelichting.

Een bestemmingsplan moet iedere tien jaar worden herzien. Bij het opstellen of herzien van een bestemmingplan is de gemeente verplicht rekening te houden met aanwezige of de verwachten archeologische waarden.

Bestuursrechtelijk besluiten

Schriftelijke beslissingen van een bestuursorgaan die consequenties hebben voor individuele burgers. Dat kunnen zijn:

- besluiten van algemene strekking, deze gelden voor iedere burger, zoals een besluit over het vaststellen van een bestemmingsplan;
- en besluiten die één of een kleine groep belanghebbenden betreft, zoals het verlenen van vergunningen.

Bevoegd gezag

De overheid (gemeente, provincie, rijk) die bevoegd is een (ruimtelijk) besluit te nemen en in het kader daarvan:

- bepaalt wanneer archeologisch onderzoek nodig is;
- bepaalt hoe dit onderzoek moet worden uitgevoerd (via een Programma van Eisen);
- de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek en de rapportages beoordeelt;
- de selectiebesluiten neemt.

Bezwaar

Bezwaar maken is mogelijk bij een *bestuursrechtelijk besluit* dat één of een beperkte groep belanghebbenden betreft zoals het besluit (beschikking) op een aanvraag voor een vergunning. Belanghebbenden (waaronder de vergunningvrager zelf) kunnen bezwaar maken. Het bezwaar wordt ingediend bij het bestuursorgaan dat het besluit neemt en dit bestuursorgaan beslist ook over het bezwaar. Bij afwijzen van een bezwaar is *beroep bij te rechtbank* mogelijk. (Zie Notitie Zienswijzen, bezwaar en beroep)

Booronderzoek

Methode bij inventariserend *veldonderzoek*, gebaseerd op het verrichten van grondboringen, waarbij onderzoeksdoelen kunnen zijn:

- controle bodemopbouw, gaafheid en mate en soort van verstoring, dikte afvalpakketten en bouwvoor en dergelijke;
- onderzoek naar het voorkomen van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool en fosfaatconcentraties.

Bureauonderzoek

Het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende of verwachte archeologische waarden, binnen een omschreven gebied, resulterend in een gespecificeerde verwachting.

Bouwregels

De bouwregels zijn onderdeel van de *regels* in een *bestemmingplan* en omschrijven de eisen waaraan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, moeten voldoen. Bijvoorbeeld het toegestane gebruik van het gebouw, de maatvoering en situering.

Voor gebieden met archeologische waarden kunnen in de bouwregels eisen worden gesteld voor bescherming van de archeologische ondergrond. De bouwregels kunnen ook een bouwverbod inhouden, er is dan geen enkele vorm van bebouwing toegestaan, waarbij alleen onder voorwaarden een ontheffing kan worden verleend.

Bouwvergunning (reguliere)

Kleine bouwwerkzaamheden zijn vergunningsvrij of hebben alleen een lichte bouwvergunning nodig. Voor alle andere bouwwerken is een **reguliere bouwvergunning** nodig (art 44, eerste lid Woningwet). Aan reguliere vergunning kunnen eisen worden gesteld ten behoeve van de archeologische monumentenzorg.

Centraal Monumenten Archief (CMA)

Onderdeel van Archis met digitaal ontsloten gegevens over wettelijk beschermde archeologische vindplaatsen en andere terreinen met vastgestelde waarde dan wel vermoedelijk behoudenswaardige vindplaatsen.

Certificeren / certificaat

Certificeren is het beoordelen door de Certificerende Instelling, op basis van een *beoordelingsrichtlijn* of een organisatie voldoet aan de technische eisen in het protocol voor het behalen of behouden van een kwaliteitscertificaat. Het **certificaat** is een verklaring dat voldaan wordt aan een overeengekomen norm.

Centraal College van Deskundigen – Archeologie (CCvD-A)

Het CCvD-A heeft als taken het vaststellen en bijhouden van de *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie* (KNA) en het geven van voorlichting over kwaliteitsborging in de archeologie. Het secretariaat van het CCvD-A is ondergebracht bij het *SIKB*.

Cultureel erfgoed

Door verschillende generaties overgedragen materiële en immateriële cultuuruitingen van een samenleving. De term erfgoed kan betrekking hebben op ieder denkbaar object of onderwerp uit het verleden. Voor archeologie is vooral de samenhang van belang met gebouwde en groene monumenten.

Cultuurhistorische Informatiekaart / Waardenkaart (CHW)

Door de provincie opgestelde beleidskaarten met een overzicht van archeologische en andere cultuurhistorische elementen. De kaart is het toetsingskader voor de provincie bij beoordeling van eigen en gemeentelijke ruimtelijke plannen. In het verleden waren deze kaarten een zo breed mogelijke inventarisatie van cultuurhistorische waarden in de eigen provincie. Sinds de inwerkingtreding van de Wro, waardoor het goedkeuren van alle bestemmingsplannen door de provincie is komen te vervallen, worden deze kaarten beperkt tot cultuurhistorische waarden van provinciaal belang.

Zie ook *erfgoedkaart* en *gemeentelijke archeologie/ erfgoedkaarten*.

Depot

Een voorziening (gebouw), geschikt voor de geconditioneerde bewaring van archeologische vondsten, monsters en documentatie. Vondsten uit opgravingen worden eigendom van de provincie en worden opgeslagen in het provinciaal depot. Gemeenten kunnen van de provincie toestemming krijgen voor een gemeentelijk depot en de gemeente is dan ook eigenaar van die vondsten.

Directievoerder

Partij of organisatie die voor de opdrachtgever het dagelijkse toezicht verzorgt op voor derden uit te voeren werken en die controleert op naleving van de overeenkomst.

Erfgoedinspectie

De onder het ministerie van OCW ressorterende instantie die toeziet op de uitvoering van het kwaliteitssysteem en de werking daarvan, inbegrepen de wijze waarop opdrachtgevers, adviseurs en overheden hun rol vervullen.

(Paragraaf 2.3 en 15.3)

Erfgoedkaart

Door de gemeente of provincie opgestelde kaart, bedoeld voor beleid en /of toetsing van ruimtelijke plannen. In de erfgoedkaart zijn gebouwde, archeologische en cultuurlandschappelijke waarden opgenomen. Lokale bronnen en kennis worden daarbij optimaal benut Zie ook *CHW* en *gemeentelijke archeologiekaart*.

Erfgoedverordening

Combinatie van een gemeentelijke monumentenverordening en een archeologieverordening.

Ethische Code

De door de beroepsvereniging voor archeologen de NVvA opgestelde ethische normen. Leden van de vereniging zijn statutair verplicht de tekst van de ethische code te onderschrijven. Die fungeert daarmee als een norm waarop de NVvA-leden kunnen worden aangesproken. Bij handelen dat naar het oordeel van het bestuur strijdig is met de geest van de code, kan het bestuur disciplinair tegen een lid optreden.

(www.nvva.info)

Exploitatieopzet / exploitatieplan

Een gemeenteraad is verplicht bij het vaststellen van een bestemmingsplan ook de financiële haalbaarheid te onderzoeken. Dit is meestal een exploitatieopzet als bijlage bij het plan.

Vanaf 1 juli 2009 is er de verplichting voor verhaal van kosten. Indien een bestemmingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen (bouwplannen) op gronden die geen eigendom zijn van de gemeente, kan de verplichting ontstaan om een exploitatieplan te maken. De gemeenteraad is verplicht een exploitatieplan op te stellen indien bij de vaststelling van het bestemmingsplan verhaal van kosten nog niet verzekerd is.

De gemeente kan in het exploitatieplan dan een reservering opnemen voor archeologie. Een gemeente zal vervolgens in veel gevallen een exploitatieovereenkomst sluiten met projectontwikkelaars en particuliere eigenaren. Daarin wordt dan ondermeer vastgelegd wie de kosten voor het archeologisch onderzoek draagt en eventuele bijkomende risico's voor zijn rekening neemt.

Excessieve kosten (vergoeding voor)

Wanneer de kosten van het archeologisch onderzoek onredelijk hoog zijn, kan de verstoorder een verzoek om schadevergoeding indienen. Over het verzoek tot schadevergoeding beslist de gemeente of provincie die de opgraving verplicht heeft gesteld. Deze toegekende schadevergoeding is voor rekening van gemeente dan wel provincie. Indien die kosten in redelijkheid niet te dragen is voor de

gemeente of provincie kunnen zij een specifieke uitkering voor excessieve kosten aanvragen bij de minister van OCW (uitvoering door de RCE). De voorwaarden waaronder die uitkering wordt verstrekt zijn te vinden op de website van de RCE, www.cultureelerfgoed.nl

Fysiek beschermen

Het duurzaam in stand houden van archeologische waarden in situ als bron van kennis en beleving. Het streven is het (verdere) verval van archeologische waarden tegen te gaan en aangerichte schade, zo mogelijk, te herstellen. Er kunnen inrichtingsmaatregelen nodig zijn en er dient een *beheerplan* te komen. Inrichtingsmaatregelen zijn alle eenmalig te treffen beschermingsmaatregelen die noodzakelijk zijn om archeologische waarden in te passen in een ruimtelijk ontwerp, zodanig dat (verdere) aantasting van het archeologisch monument te voorkomen (consolidatie) en/of het beter zichtbaar/herkenbaar houden en/of toegankelijk maken. Het *beheerplan* legt vast welke maatregelen nodig zijn voor de lange termijn.

Gebruiksregels

Onderdeel van de *regels* in het *bestemmingsplan*. De gebruiksregels beschrijven welk gebruik van bouwwerken en gronden in het betreffende gebied is toegestaan. Het is een aanvulling op de bestemmingsomschrijving met specifieke bepalingen waarvoor, op grond van de bestemmingsomschrijving, niet zonder meer duidelijk is wat wel of niet binnen de regels valt. Dit kunnen bijvoorbeeld regels zijn voor welk type bedrijven of welke werkzaamheden wel of niet zijn toegestaan.

Gemeentelijke archeologiekaart (verwachtingen- en waardenkaart)

Op deze kaart worden de in de gemeente aanwezige en te verwachten archeologische waarden vermeld. Op de kaart zijn de zones aangegeven waar een kans is op het aantreffen van archeologische vindplaatsen. Het is een verfijning van de IKAW. De gemeentelijke kaarten hebben een kleinere schaal (van 1:50 000 voor de IKAW naar 1:15 000, 1:10 000 of 1:2 500 voor gemeentelijke kaarten). Op een gemeentelijke kaart worden veel meer details aangegeven en terreinen die niet op de IKAW staan zoals de bebouwde kom, kasteelterreinen, molenterreinen oude hoeven en dergelijke.

Gemeentelijke archeologische beleidskaart

De archeologische beleidskaart is afgeleid van de archeologische verwachtingen- en waardenkaart, en geeft de grondslag voor een archeologiebeleid bij ruimtelijke plannen. De archeologische beleidskaart geeft aan welke gebieden in een bestemmingsplan de (dubbel)bestemming archeologie (zouden) moeten krijgen en welke *regels* voor die gebieden gelden. Deze gebieden zijn onderscheiden in zones of terreinen, waar een op onderdelen verschillend beleid kan worden gehanteerd.

Gemeentelijke erfgoedkaart

Gecombineerde kaart van de archeologische waarden en verwachtingen met andere cultuurhistorische waarden zoals gebouwde monumenten, historische locaties en historisch landschap.

Geofysisch onderzoek

Onderzoek gebaseerd op geofysische meettechnieken. Bijvoorbeeld via grondradar, magnetometeronderzoek, elektromagnetische metingen en elektrische weerstandsmetingen. Hiermee kunnen structuren in de bodem opgespoord en gevisualiseerd worden.

Indicatieve kaart van Archeologische Waarden (IKAW)

Een door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geproduceerde kaart op landelijk niveau op een schaal 1:50 000 die de kans weergeeft op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen. Die kans wordt onderscheiden in een hoge, middelhoge en lage trefkans en gebieden die niet gekarteerd zijn. De IKAW gegevens geven een indicatie, ze zijn onvoldoende om op gemeentelijk niveau te bepalen of bij bodemingrepen archeologie verstoord kan worden. Daarvoor is een gemeentelijke archeologiekaart nodig of vooronderzoek.

Inpassingsplan

Een door de provincie of rijk vast te stellen 'bestemmingsplan' voor provinciale, respectievelijk rijksbelangen. De bevoegdheid van de gemeenteraad voor het vaststellen van een bestemmingsplan

wordt dan voor het betreffende gebied uitgesloten. Het inpassingsplan wordt geacht deel uit te maken van het gemeentelijke bestemmingsplan of de bestemmingsplannen waarop het betrekking heeft. Het betreffende overheidorgaan moet bij het opstellen van het inpassingsplan rekening houden met archeologische waarden.

Inventariserend veldonderzoek (IVO)

Archeologisch onderzoek met als doel het verwerven van (extra) informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, als aanvulling op en toetsing van de op het bureauonderzoek of gemeentelijke archeologiekaart gebaseerde verwachting. IVO kent twee vormen:

- **IVO non-destructief**
De verwachting wordt getoetst via het “belopen” van het gebied (*veldverkenning*) en/of *booronderzoek*. Eventueel wordt *geofysisch onderzoek* verricht.
- **IVO destructief**
Toetsing van de verwachting uit het bureauonderzoek of de gemeentelijke archeologiekaart door middel van *proefsleuven* en/of werkputten. Door middel van deze onderzoeken worden gegevens verzameld voor een betrouwbare waardering van de aangetroffen archeologische resten in het plangebied. Daarbij dient de omvang van de vindplaats(en) te worden bepaald, alsmede de conservering en gaafheid, de ouderdom en het soort vindplaats.

Kwaliteitsborging

Het waarborgen van kwaliteit door middel van het opzetten, invoeren en op peil houden van een stelsel van afspraken waarin de verantwoordelijkheden, procedures en voorzieningen voor het leveren van kwaliteit zijn vastgelegd. Kwaliteit wordt in drie niveaus onderscheiden en voor elk van deze kwaliteitsniveaus zijn voor archeologie systemen beschikbaar of in ontwikkeling

- kwaliteit van het werkproces (*opgravingsbevoegdheid* en *certificeren*);
- kwaliteit van het archeologisch product (*KNA*, *Erfgoedinspectie* en *NOaA*);
- kwaliteit van de individuele beroepsbeoefenaar (*ethische code*).

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)

De door de beroepsgroep overeengekomen normen voor de kwaliteit van het archeologisch werkproces. De KNA bevat eisen voor alle werkzaamheden die onder de *opgravingsvergunning* vallen. De processtappen (en eventueel bijbehorende specificaties) die zijn vastgelegd in de KNA, vormen een minimum eis. Het biedt de opdrachtgevers de garantie dat aan de basale kwaliteitseisen wordt voldaan. Meer mag altijd en opdrachtgevers kunnen in hun *Programma van Eisen* extra kwaliteitseisen stellen.

Wanneer vrijwilligers via de RCE een *opgravingstoestemming* krijgen voor vrijgegeven terreinen of noodopgravingen zijn zij niet gehouden aan normen van de KNA.

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie (Kich)

Een digitale ontsluiting van cultuurhistorische informatie voor planvormers, ontwerpers, beleidsmakers en opdrachtgevers. Via Kich zijn cultuurhistorische gegevens toegankelijk, beschikbaar, koppelbaar en bewerkbaar. (www.kich.nl)

Milieueffectrapportage: m.e.r en Mer

De milieueffectrapportage is een wettelijk verplicht onderzoek, met als doel om bij ruimtelijke plannen vooraf de effecten op milieu en leefomgeving in kaart te brengen. Deze verplichting is gebaseerd op Europese richtlijnen. Het begrip m.e.r. (kleine letters) staat voor de procedure van de milieueffectrapportage, het MER (hoofdletters) verwijst naar het daarop betrekking hebbend rapport. Archeologie en cultureel erfgoed zijn een integraal onderdeel van die rapportage en die belangen moeten dus ook worden meegewogen in het m.e.r.- advies en de op basis daarvan genomen beslissing van gemeente of andere overheid.

Monitoring

Het verwerven van meetbare, kwantitatieve gegevens over de bodemkwaliteit van een archeologische vindplaats. Monitoring is een van de maatregelen voor *fysisch behoud*.

Monument (Archeologisch)

Alle vóór tenminste vijftig jaar vervaardigde zaken welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde. Archeologische

monumenten zijn de terreinen waar dit soort zaken zich in de bodem bevinden (Monumentenwet art 1b, lid 1). De termijn van 50 jaar staat ter discussie en wordt in de toekomst. mogelijk losgelaten

Monumentenwet 1988 (gewijzigde)

Met het in werking treden van de *Wet op de Archeologische Monumentenzorg* is de Monumentenwet van 1988 gewijzigd en is de archeologische monumentenzorg onderdeel van de Monumentenwet.

Nationale Onderzoeksagenda Archeologie (NOaA)

De NOaA geeft inzicht in de actuele thema's en vragen die in de huidige archeologische discussie centraal staan en waaraan nieuw uitvoerend onderzoek een bijdrage kan leveren. De NOaA kan ingezet worden als instrument voor het opstellen van onderzoeksplannen, de selectie en waardering van vindplaatsen en het opstellen van Programma's van Eisen. Het is een gemeenschappelijk product van het hele archeologisch veld (RCE, universiteiten, bedrijfsleven, gemeentelijke archeologen).

Omgevingsvergunning

Bij invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) gaan bouw-, aanleg- en sloopvergunningen plus een groot aantal andere vergunningen op in één omgevingsvergunning. De teksten van de Wro zullen daar op worden aangepast. De mogelijkheid om voorwaarden aan die vergunning te verbinden, verandert niet. De invoeringsdatum voor de Wabo zal 1-10-2010 zijn.

Onderzoeksmelding / Artikel 46-melding

De op basis van artikel 46 van de monumentenwet wettelijk voorgeschreven onderzoeksaanmelding en onderzoeksafmelding bij Archis door houders van een *opgravingsvergunning*. Onderzoeksmeldingen worden in Archis opgenomen en later aangevuld met de *vondstmelding*.

Ontgronden

Een ontgroning of ontgrondingsactiviteit zijn werkzaamheden, gericht op het permanent dan wel tijdelijk verlagen van de hoogteligging van het maaiveld of het verdiepen van de waterbodem; De bodem wordt door afgraving ontdaan van een grondstoflaag zoals klei, veen, zand of grind. Ook een tijdelijke verlaging van het maaiveld of verdieping van de waterbodem is een ontgroning. (Zie Notitie Ontgrondingen)

Ontheffing

Burgemeester en wethouders kunnen voor bouw- en gebruiksregels in het bestemmingplan ontheffingen verlenen voor:

- in het bestemmingsplan omschreven ontheffingen (in de regels aan gegeven uitzonderingen en toelaatbaarheid);
- de tijdelijke ontheffing: een ontheffing voor een tijdelijk bouwwerk, voor maximaal vijf jaar;
- ontheffing voor de zogenaamde 'kruimelgevallen'.

Aan het verlenen van ontheffingen kunnen voorwaarden worden verbonden ten behoeve van de archeologische monumentenzorg.

Opgraven (definitief, DO)

Het verrichten van werkzaamheden met als doel het opsporen of onderzoeken van monumenten, waardoor verstoring van de bodem optreedt. De opgraving is erop gericht zoveel mogelijk informatie vast te leggen. De consequentie is dat na de opgraving de vindplaats niet meer bestaat (opgraven= vernietigen).

Opgravingstoestemming

Vrijwilligersorganisatie kunnen, onder voorwaarden, toestemming krijgen voor een opgraving op gebieden met een negatief selectiebesluit en eventueel ook voor gebieden die onder de archeologische onderzoeksplicht van de gemeente vallen. Die toestemming moet worden aangevraagd aan de RCE.

Opgravingsvergunning

Volgens art 45 van de gewijzigde Monumentenwet 1988 is opgraven van een behoudenswaardige vindplaats alleen toegestaan aan partijen (bedrijven, instellingen) die beschikken over een schriftelijke vergunning van de minister van OCW. De RCE treedt daarbij op als uitvoeringsorgaan namens de minister van OCW.

Een opgravingsbevoegdheid wordt alleen verleend indien de aanvrager aantoonbaar bekwaam te zijn tot het doen van opgravingen. Hiervoor gelden diverse eisen, waaronder het beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel en over voldoende faciliteiten om vondsten te conserveren en op te slaan. Bedrijven met een opgravingsbevoegdheid zijn verplicht om volgens de *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie* (KNA) te werken.

Parapluherziening

Een parapluherziening of wel facetherziening biedt de mogelijkheid alle of een aantal bestemmingsplannen in de gemeente in één keer te herzien voor een bepaald aspect. Een parapluherziening zou bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden voor het inpassen van het gemeentelijke archeologiebeleid in bestemmingsplannen. Door de verplichting vanaf 2010 dat alle bestemmingsplannen gedigitaliseerd moeten zijn, kan een parapluherziening niet gebruikt worden voor oude, nog niet gedigitaliseerde bestemmingsplannen.

Plan van Aanpak (PvA)

Een Plan van Aanpak (PvA) is een, door de uitvoerder opgesteld, gedetailleerd werkplan van de te volgen werkwijze bij de uitvoering van een project. Doorgaans is het een praktische vertaling van het PvE (indien aanwezig) en wordt in het veld gebruikt als handleiding voor het onderzoek. Het bevat in elk geval de concrete planning van het veldwerk en een beschrijving van de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd.

Planschade

De vermogensschade (waardevermindering van onroerende zaken) of inkomensschade die ontstaat na wijziging van bestemmingsplannen en andere vergelijkbare ruimtelijke plannen. De vermogens- of inkomensschade wordt bepaald door de maximale invulling van de oude planologie en de maximale invulling van de nieuwe planologie te vergelijken. Eventuele planschade kan geclaimd worden nadat een bestemmingsplan definitief is.

Proactieve aanwijzing

Een aanwijzing door de provincie aan een gemeenteraad om binnen een daarbij te bepalen termijn een bestemmingsplan vast te stellen overeenkomstig daarbij gegeven voorschriften omtrent de inhoud van dat bestemmingsplan, bijvoorbeeld voor een attentiegebied.

Proefsleuf / proefsleuvenonderzoek

Een methode bij *Inventariserend Veldonderzoek (IVO)* voor het bepalen van de vindplaats(en), alsmede de conservering en gaafheid, de ouderdom en het soort vindplaats (boerderij, gehucht, adellijk huis, heiligdom, grafveld, cultuurland, enzovoort). Het gaat daarbij om een representatieve steekproef uit die vindplaats. Het onderzoek dient daarom van voldoende omvang te zijn, maar tegelijk dient de vindplaats niet meer te worden aangetast dan strikt noodzakelijk is.

Programma van Eisen (PvE)

Het PvE is een inhoudelijk document waarin het doel, de vraagstelling en de uitvoeringswijze van een archeologisch veldonderzoek en specialistisch onderzoek verwoord staan, alsook de randvoorwaarden van het onderzoek, bijvoorbeeld met betrekking tot de omgang met het vondstmateriaal. Een PvE is volgens de normen uit de *KNA* verplicht voor al het gravend onderzoek en moeten worden goedgekeurd door of instemming hebben van het *bevoegd gezag*.

Projectbesluit

Projectbesluiten zijn in de plaats gekomen van de vrijstellingen ex art 19 lid 1 van de oude WRO. Een projectbesluit geeft de mogelijkheid een bepaalde ontwikkeling of project dat volgens het geldend bestemmingsplan niet is toegestaan en niet valt onder *ontheffingen*, toch mogelijk te maken zonder het hele bestemmingsplan te hoeven aanpassen. De uniforme openbare voorbereidingsprocedure is van toepassing. Een voorgenomen projectbesluit moet voorzien zijn van een goede ruimtelijke onderbouwing, waaronder ook valt het rekening houden met bekende of te verwachten archeologische waarden.

Protocol

Protocollen zijn een uitwerking van een *beoordelingsrichtlijn*. Een KNA protocol bevat de beschrijving (proces, product en specificaties) van de eisen waaraan activiteiten moeten voldoen.

Provinciale Planologische Commissie

Provincies moeten wettelijk een Planologische Commissie hebben voor overleg over en coördinatie van zaken betreffende provinciaal ruimtelijk beleid. In deze commissie zijn diverse belangengroepen vertegenwoordigd. Sommige provincies kiezen voor het samenvoegen van de planologische commissie met de commissie voor milieu, ecologie en landschapsbeheer. Een vertegenwoordiger van het ministerie van VROM vertegenwoordigt mede de RCE in deze commissies.

Regels (planregels)

Onderdeel van het bestemmingsplan. De regels beschrijven de bestemmingsdoeleinden per deelgebied, de bouwregels en gebruiksbepalingen en een daaraan verbonden vergunningenstelsel. De *wijzigingsbevoegdheden* van B&W en een eventuele *uitwerkingsplicht* zijn onderdeel van de regels. De regels vormen samen met de verbeelding (plankaart), het juridisch bindend deel van het bestemmingsplan. Het is de wettelijke basis voor de eisen die aan burgers kunnen worden gesteld bij het verlenen van bouw- sloop of aanlegvergunningen. De regels zijn via vast stramien opgebouwd:

- inleidende regels: begripsbepalingen, wijze van meten;
- bestemmingsregels: bouw- en gebruiksregels, vergunningen en dergelijke;
- algemene regels;
- overgangs- en slotregels.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)

De Rijksdienst is in 2006 ontstaan uit een samenvoeging van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) en de Rijksdienst voor Monumentenzorg.

De rijksdienst is een kennisinstituut met als belangrijkste taken voor wat betreft archeologie:

- beheer van het landelijke archeologische informatiesysteem (Archis),
- het geografisch en chronologisch in kaart brengen van de verspreiding, de kwaliteit en de context van bekende en nog onbekende archeologische waarden op het land en onder water,
- behoud van beschermde archeologische monumenten,
- reactieve sturing van provincie en gemeenten,
- interne en externe advisering. De aandacht gaat hierbij uit naar waardering, selectie, kwaliteitszorg en bescherming van monumenten.

De RCE verleent de opgravingsvergunningen (namens de minister van OCW). De RCE vervult zelf geen uitvoerende (opgravings)taken meer tenzij in het kader van fundamenteel onderzoek met als doel kennisuitbreiding en ontwikkeling van nieuwe methoden en technieken.

Reactieve aanwijzing

Een aanwijzing door de provincie aan de gemeenteraad voor een onderdeel van het vastgestelde bestemmingsplan of projectbesluit, wanneer een bepaald deel van het plan in strijd is met een provinciaal belang. Het betreffende deel van het plan treedt dan niet in werking, de gemeenteraad moet een nieuw besluit nemen.

(Zie Notitie Procedure Bestemmingsplannen)

Selectieadvies

Archeologisch inhoudelijk advies over de behoudenswaardigheid van een vindplaats. Dit wordt opgesteld aan de hand van de *waarderingcriteria*.

Selectiebesluit

Een gemotiveerd besluit van de bevoegde overheid tot het al dan niet behouden van een bepaalde archeologische vindplaats. Het besluit leidt tot het al dan niet, of onder voorwaarden, vrijgeven van een terrein of te nemen archeologische maatregelen. Wanneer er bij het vooronderzoek in het geheel geen vindplaatsen zijn aangetroffen, of het terrein is geheel verstoord, wordt dit ook in een selectiebesluit meegenomen: het terrein wordt dan vrijgegeven (negatief selectiebesluit).

Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008)

Een verplicht stramien voor de vormgeving van een bestemmingsplan, zodat deze beter onderling vergelijkbaar zijn en voor belanghebbenden beter toegankelijk.

<http://ro-standaarden.geonovum.nl/2008/1.1/20081224-SVBP2008.pdf>

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB)

Een organisatie die tot doel heeft de kwaliteit van bodemonderzoek in brede zin te bevorderen.

De rollen die het SIKB, samen met de *CCvD Archeologie*, hierbij vervullen zijn :

- het opstellen en beheren van kwaliteitsrichtlijnen en instrumenten ten behoeve van alle partijen in het bestel;
- het stimuleren van competentieontwikkeling (o.a. door het faciliteren van scholing);
- het bevorderen van het gebruik van kwaliteitsrichtlijnen en instrumenten door archeologen en andere betrokkenen.

Op de website van het SIKB is de KNA met bijbehorende protocollen en leidraden plus ander ondersteunend materiaal te vinden. (www.sikb.nl)

Sloopvergunning

De gemeente kan aan het verlenen van een sloopvergunning in gebieden met de Waarde Archeologie voorwaarden verbinden ter bescherming van archeologische waarde. De sloop moet dan bijvoorbeeld vanaf het maaiveld door een archeologisch bureau worden uitgevoerd of onder archeologische begeleiding. In de vergunning dient dan tevens als voorwaarde te zijn opgenomen dat, wanneer tijdens de sloopwerkzaamheden archeologische monumenten worden gevonden, de werkzaamheden moeten worden gestaakt en er in overleg met het bevoegd gezag een besluit dient te worden genomen over hoe met deze waarden zal worden omgegaan.

Structuurvisie

Een gemeenteraad is verplicht één of meer structuurvisies voor haar grondgebied vast te stellen. Een structuurvisie bevat de hoofdlijnen van het te voeren beleid en een beschrijving van hoe de gemeente verwacht dat beleid te gaan uitvoeren. Een structuurvisie is juridisch bindend voor de gemeente zelf, maar niet voor andere overheden en burgers. Rijk en provincie stellen ieder hun eigen structuurvisie op. Deze komen in de plaats van de planologische kernbeslissingen en streekplannen en zijn ook juridisch alleen bindend voor de overheid die de visie vaststelt.

Toevalsvondst

Er is sprake van een toevalsvondst wanneer er archeologische materiaal wordt aangetroffen bij grondwerkzaamheden die niet tot doel hebben archeologisch onderzoek te doen. Het archeologische onderzoeksproces, voorafgaand aan bodemingrepen, moet toevalsvondsten zoveel mogelijk voorkomen. Een toevalsvondst moet worden gemeld bij de RCE of de gemeente. Alsnog opgraven kan in de meeste gevallen alleen met vrijwillige medewerking van de initiatiefnemer. Indien het bevoegd gezag besluit dat de toevalsvondst behoudenswaard is en medewerking van de initiatiefnemer vraagt, zijn de kosten van opgraving en eventuele schade door vertraging voor rekening van het bevoegd gezag. Alleen de minister van OCW kan werkzaamheden laten stilleggen. Die bevoegdheid zal alleen worden gebruikt bij vondsten van uitzonderlijke waarde. (Zie Notitie Toevalsvondsten)

Tracébesluit / Tracéwet

De rijksoverheid neemt de besluiten voor de aanleg of wijziging van hoofdwegen, landelijke spoorwegen en hoofdvaarwegen. De juiste ligging in het terrein en de bijbehorende infrastructuurle voorzieningen wordt bepaald in een tracébesluit. De procedure voor het nemen van een tracébesluit ligt vast in de Tracéwet. Op de voorbereiding van het tracébesluit is de *uniforme openbare voorbereidingsprocedure* van toepassing.

De gemeenteraad moet binnen een jaar nadat het tracébesluit definitief is de eigen bestemmingsplannen in overeenstemming brengen met het tracébesluit.

Uitwerkingsplicht / uitwerkingsplan

Een gemeente kan er voor kiezen in een bestemmingsplan alleen de hoofdlijnen te regelen, er is dan sprake van een globaal bestemmingsplan. De verdere invulling wordt uitgesteld en kan aan het college van burgemeester en wethouders worden gedelegeerd.

Een uitwerkingsplicht resulteert in een uitwerkingsplan. Een uitwerkingsplan volgt dezelfde procedure als het basisbestemmingsplan, zij het dat nu niet de raad, maar burgemeester en wethouders het bevoegd orgaan is. De *uniforme openbare voorbereidingsprocedure* is van toepassing.

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De in afdeling 3.4 van de *Awb* voorgeschreven procedure voor de voorbereiding van overheidsbesluiten. Deze procedure is van toepassing indien dat bij wettelijk voorschrift of bij besluit van het bestuursorgaan is bepaald. Het gaat hierbij om *bestuursrechtelijke besluiten*.

VCA- certificaat

Een veiligheidscertificaat voor de bouw, dat ook verplicht kan worden gesteld voor een opgraving. VCA staat voor Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers. Vrijwilligers die meewerken met een bedrijf kunnen met deze verplichting te maken krijgen.

Veldonderzoek / veldkartering

Non-destructieve vormen van *inventariserend vooronderzoek* (IVO)

Verdrag van Malta / Verdrag van Valletta

Een in 1992 gesloten Europees verdrag ter bescherming van het archeologisch erfgoed met als kernpunten:

- archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren;
- vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie;
- bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en eventuele opgravingen.

De verplichtingen uit dit verdrag zijn in de *Wamz* wettelijk geregeld.

Verbeelding (plankaart)

Onderdeel van een bestemmingsplan. De verbeelding visualiseert welke bestemming een bepaald gebied heeft. Gebieden met archeologische waarden moeten, met de juiste grenzen, in de verbeelding zijn aangegeven als Waarde Archeologie, plus bij voorkeur een nadere bepaling (archeologisch monument, een hoge verwachting enzovoort), zodat specifieke regels per gebied kunnen worden gesteld. De verbeelding is, samen met de regels, het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan.

Voorlopige voorziening

Bezwaar en beroep tegen een besluit hebben geen opschortende werking. Tijdens de bezwaar- en beroepsprocedure geldt de genomen beslissing. Het kan zijn dat deze beslissing onherstelbare gevolgen heeft. Wanneer grondwerkzaamheden op basis van het vastgestelde bestemmingplan of een verleende vergunning starten, kunnen aanwezige archeologische waarden voorgoed ongezien verloren gaan. Via een voorlopige voorziening kan het betreffende besluit worden opgeschort of kunnen andere regelingen worden getroffen om onherstelbare schade te voorkomen.

Bij bezwaarschriftprocedure moet, bij voorkeur gelijktijdig, een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de voorzieningenrechter. Bij een beroepsprocedure is dat bij het rechtscollege waar het beroep is ingediend.

(Zie Notitie Zienswijzen, bezwaar en beroep)

Vondstmelding

De melding in *Archis* of schriftelijk aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed van aangetroffen vondsten of grondsporen. Vrijwilligers kunnen niet zelf rechtstreeks in *Archis* melden. Zij melden hun vondsten per email aan de RCE, bij een provinciaal meldpunt of bij een gemeentelijk archeoloog

Waarderen

Het bepalen van de kwaliteit van het bodemarchief, van vondstmateriaal of van een monster. Het vaststellen van de kwaliteit van het bodemarchief geschiedt op basis van:

- belevingsaspecten (schoonheid en herinneringswaarde);
- fysieke criteria (gaafheid en conservering);
- inhoudelijke criteria (zeldzaamheid, informatiewaarde, context- of ensemblewaarde en representativiteit).

De waardering van een vindplaats of een groep van vindplaatsen leidt tot een uitspraak over de behoudenswaardigheid ervan en vormt de basis voor het *selectieadvies*.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz)

De *Wamz* is de uitwerking van het *Verdrag van Valletta /Malta*. De *Wamz* is een 'wijzigingswet' voor de Monumentenwet en enkele andere wetten. De *Wamz* is per 1 september 2007 ingegaan en sindsdien geldt de *gewijzigde Monumentenwet 1988*.

Wijzigingsbevoegdheid

Een wijzigingsbevoegdheid geeft burgemeester en wethouders de mogelijkheid een bestemmingsplan te wijzigen. De wijzigingsbevoegdheid moet per bestemming, waar die bevoegdheid van toepassing

voor is, in de regels zijn opgenomen. Op een wijzigingsbesluit is de *uniforme openbare voorbereidingsprocedure* van toepassing.

De wijzigingsbevoegdheid kan worden gebruikt om de archeologische waarden van een gebied te kunnen aanpassen na het archeologisch onderzoek. De waarde archeologie kan bijvoorbeeld vervallen wanneer is aangetoond dat er geen waarden meer aanwezig zijn. Het kan ook zijn dan na onderzoek aan een gebied juist een hogere waardering moet worden toegekend. Bij wijziging van waarden dienen ook de bestemmingsomschrijving en de regels te worden aangepast.

Zienswijze

Zienswijzen kunnen worden ingebracht in de fase van voorbereiding van plannen en te nemen besluiten. Indien de *uniforme openbare voorbereidingsprocedure* van toepassing is het kunnen inbrengen van zienswijzen door een ieder wettelijk verplicht. Een bestuursorgaan kan zelf aanvullende regels stellen. Veel gemeenten hebben een eigen inspraakverordening waarin aanvullende regels zijn vastgelegd.

Zienswijzen worden ingediend bij het bestuursorgaan dat het besluit zal nemen en dat bestuursorgaan beslist over het al dan niet overnemen van een zienswijze.

(Zie Notitie Zienswijzen, bezwaar en beroep)